

Térey János

Találd meg a kiutat!

(Részlet A Legkisebb Jégkorszak című regényből)

*König Attila, az író hazafelé éppen
Egy angyalszárnyas barkácsbetlehem
Mellett haladt el a Turul-szobor aljában,
Amit körülzsongott egy hajléktalancsapat.
König arra figyelt föl, hogy mind fekete
Fejűek a napkeleti bölcsek, a pogányság képviselői
– Hagyomány-e vajon ennyire feketének ábrázolni őket? –;
És milyen aprók a pásztorok! Nyilván zsidók, gondolta.
Na és az élők milyenek! Ezek a nyomoroncok,
Szabályos körben a bábuk előtt...
Nem koldultak, csak somolyogtak rá...
Vagy az is kérésnek számít?
Volt az egészben valami szörnyen megható.*

*Állt König, állt, csak állt, aztán egyszerre csak
Lámpás gyúlt az agyában, és máris tudta,
Hogy erről a körről írja majd a karácsonyi
Cikkét. Fejben már fogalmazott,
Sőt elkezdte kopogni a telefonjába:
„Összegyűltek körülöttem a hajléktalanok.
Szakadt ruhában álltak a jászol körül,
Volt, amelyik csöndben imádkozott,
Volt, aki zavarában csak nevetgélt –
Itt és most azt éreztem, hogy ezt a pillanatot...” Hm.*

*König otthon megnézte a városházi adatbázist, és kiderült,
Hogy idén a betlehemépítő program keretében
33 azaz harminchárom objektumot állítottak föl;
Ez ugyanannyi jászolt, ugyanannyi csillagot,
Ugyanannyi Jézust, Szűz Máriát és Józsefet,
És harmincháromszor három királyt jelent! 99 darabot,
Csuheből, kócból, fából és üvegből fabrikálva.
És vajon hány báránnyal rukkoltak elő?*

Na, mégis mennyivel? Végtelen számúval.
Az önkormányzat pedig versenyeztette őket.
Többgenerációs családi csapatok álltak föl:
A plébániához kapcsolódó apaklub
És óvodák meg iskolák és baráti körök,
Szomszédok, kollektívák, asztaltársaságok
Buzdultak neki, sőt akadt céges betlehem is!
A legnagyobbhoz ötven négyzetméteren
Félszáz láda mohát, garmadányi fenyőfát
És sok köbméter deszkát, lécet és gerendát használtak föl.
A gipszfigurák kivételével minden fából készült,
Még a patak medrében is igazi, kristályos,
Csörgedező víz fagyott be... Kőnig biztos volt benne,
Hogy erre teszi majd a voksát, mert ez olyan kis ügyes.

Tárkány „Elvis” Béla lesz a zsűri elnöke
(Aki Kőnignek haverja, sőt állítása szerint olvasója is),
S egy textilművész meg egy presbiter a tagjai
Természetesen Kőnig Attila mellett.
Nem durva ez, hogy még a betlehemépítők is
Pontszámmal értékelhetők, ha belegondolunk?
És a szempont elsősorban nem a profizmus,
Hanem a munka példaadó, közösségi jellege,
A jóízlés, s az ötletesség... Például melyik a télállóbb?
Nem lesz könnyű dolguk a győztes kiválasztásakor.
Jövőre kis ünnepség keretében adják át a díjat:
És a legjobb betlehem építői...
Da-da-da-dammm!!!!

Kőnig kinyitott egy bort.
Gyorsan, hogy el ne veszítse lendületét,
Leült az asztalhoz, és azonnal írni kezdett:
„...Itt és most azt éreztem, hogy ezt a pillanatot
Valóban átjárja a krisztusi kegyelem.
De annyira, hogy még most is libabőrös
Leszek tőle, hogy ezt íróm.”

*

Dolina Iván leparkolt a mélygarázsban.
Az üzletközpont, ahová érkezett,
Letisztult vonalú minipláza volt,
Minden zöld és emberi méretű benne,
Sima és kifinomult. A belépőt
Rögtön luxusfogyasztásra csábította
Ez a környezet, prémium örömeket ígért neki,
Pláne most, a karácsonyra hangolt díszleteivel,

A mennyezetről lógó ezer masnival;
A korlátan burjánzott a fenyőgally-
Tenyészet, és a tűlevél között ezüstlött
Sok fenyőgallyba applikált üvegádsz,
A plafonról lógó, óriás aranygömb
– Éva betiltott, piros és teljes almája – alatt.

Dolina a halkereskedés előtt ült le az alagsorban.
Az aula teljes magasságában végigfutó,
Színváltó, foszforeszkáló faliképet nézte,
Mert erre kényszerítette a belépőt
A kép központi elhelyezkedése.
Erdei tisztás derengett rajta,
Valami szálló szösz, pitypang röppenő magja talán?
Minden oldalról más dimenziót mutatott.

Dolina azt gondolta, hogy megélné önmagában a központ,
Hiszen van benne minden az okmányirodától a steakházig,
Delikát- és bioboltok, elit öltönyházak,
A kávézók előtt kávézó kismamák;
Megélné, alagsorában a bisztrókkal és bárókkal,
Köztük a halassal, ahol most egyedül belakmározott.
Hát régen voltunk utoljára osztrigázni,
Az igaz, gondolta Dolina. Az osztriga mindig
Bretagne-ból jön a reggeli géppel, ez jó.
Most mégis egy komoly kardhal
Steaket választott, salátával.
A szervezet több energiát éget hidegben,
Főlemészve vitamintartalékait, gondolta.

Miután jóllakott, Dolina úgy tervezte,
Engesztelő ajándékot vesz a feleségének,
Aki vel ősz óta elbeszélnek egymás mellett.
De most... Most mégis kibontakozásra került sor!
Dolinának ajándékot nézni a vásár túl nyomasztó lenne,
De nem azért, mert plebejus és igénytelen,
Mert a hegyi vásár plebejusnak vagy igénytelennek
Igazán nem mondható... Hanem mert embertelenül zsúfolt.

Az ékszerész előtt Dolina egy gospel villámcsődületbe
Botlott. Újabb éneklő csapatok tünedeztek föl
A postánál, majd a tisztítószalon mellett is.
Egy efféle örület számára meglepőbb volt, mint egy pofon.
Utána jótékonyági tombolát is tartottak
Az állami gondozottak javára.

Dolina belehallgatott, eközben egy karkötőre gondolt,
És máris ott forgatott a kezében
Egy pompás, finoman gravírozott,
Drágaköves ezüst darabot.
Biztosíték lesz az örök kötelékről,
Egyszerre bilincs és kvázi erényöv!,
Mosolyodott el. Nem is olyan méregdrága,
Hm-hm.

„Na, mi van, idén kihagyod
Az anticiklon-konferenciát Honoluluban?“,
Kérdezte Alma ma reggel,
Elmondhatatlanul édesen.
„Én még csak-csak mennék,
Honoluluba meg aztán pláne,
Csak az állam habozik a finanszírozással.“
„Megértjük őket, bébi. És téged is,
Te most lettél kulcsfigura, szörnyű nagy emberré változtál...
Ha jólesik ezt gondolnod, én nem bánom.
A frontok és a szupercellák, a vagány felhőutak...
Te adod le a narancs riasztásokat,
Te tudod egyedül, hogy mi a szélirány...“
„És ha csak egy órát is késlekednék, picikém,
Százak, mit százak!, ezek kerülnének veszélybe.“
„Meg te is.“ „Igen, akkor úgy rúgnának ki,
Mint a sicc.“ „Irgalom nélkül, gondolom.“

Arra figyelt föl, hogy valaki nézi, merően nézi.
És mosolyog. Megismerte, Joó Bori volt az,
Leleplezésekre specializálódott újságíró,
A felesége barátjánője. „Á, szia, Borikám.“ Puszi.
Bori meglékelte a Bortársaságot is,
Elárulta barna papírzacskója.
Bori nem volt igazán szép nő, túl magas és száraz szőke.
Ő, ha neki elmondhatnám..., merengett Iván.
Mert a jó hír az, hogy hajnalban végre basztak.
Két hónap után! Annyi undorító
És lealázó veszekedést követően
Dolina maga sem tudta, hogyan sikerült;
Mindenesetre félálomban történt.
És olyan pazar volt a reggeli, mint évekkel ezelőtt:
Pazar, pedig puritán, piritós és vaj, ahogy mindig.
És most érzi a test jóllakottságát. És nem csak a testét.
Úristen, szokott-e eleget gondolni rá,
Hogy mennyire szép felesége van,

*Hogy mennyire ellenállhatatlan a vádlíja hátulról is?
És hogy mennyire nincsenek gátlásai az ágyban
(Bár az életben, sajnos, igen).
És Alma jó ember, bár az ügyfelei nem.
Hálás-e eléggé ezért a nőért a Teremtőjének?*

*Mennyire pikáns lenne, ha Bori tudná,
Hogy mit művel az ágyban a barátnője.
De Almából majd úgyis kiszed mindent,
Mert a nők richtig kibeszélik az ilyesmit is.
Az a rossz, hogy ezt a fajta katarzist
Senkinek sem lehet elmesélni,
Illetve lehet, de tömény ízléstelenség;
Ő mindig súlyosan zavarba jött, ha mások
A nemi életük részleteivel traktálták
Mondjuk egy vendéglőben vagy a villamoson...
Ehelyett most udvariaskodott Borival is.
„Hát te?” „Fodrástól jövök.” „Jó a hajad.
És folyton rólad hallani.” „Te szívatsz?”
„Azt bírom benned, hogy olyan szorgalmas vagy...”
„Hm?” „Ez nálad szinte már vallásos buzgalom.
Úgy téped le az álarcot ezekről
A hittérítő szélhámosokról,
Panamázó alpolgármesterekről... Bravó!
És mindig igazad van. Szép kis adventjük lehet.”
„Nehogy egyszer te is sorra kerüljél, Iván!”*

*Dolinának kifelé megakadt a szeme
Egy hirdetésen. Nagy, színes plakátra nyomták:*

**TALÁLD MEG A KIUTAT,
AGYALÁGY
IMPOSZTOR!
RÁNGASSAD KI MAGADAT
KITALÁLT
POKLÓDBÓL!,**

*Szólította föl olvasóját egy pszichiáter csodadoktor
A kevésbé veszélyes kuruzslók közül.
Dolina arra gondolt, hogy ideje volna őt
Magát is kirángatni ebből-abból,
Megtalálni saját nyűgeiből a kiutat;
Gubancaiból és gubancaikból...
Rájuk férne némi masszázs és kényeztetés.
A kiegyettség, a levertség volt a mi címkenk,
De már föltámadóban, igaz?, gondolta.*

A pláza hangszóróiból éppen akkor kezdett sisteregni
A Torture Porn az Anarchitecture-től.
Pszichedelikus zöreijzene... Nehéz fölfogni,
Hogyan szivároghatott be ilyen finom kis helyre,
Mint ez a pláza, a karácsonyi slágerek közé...
Fél percig tartott az üzemzavar, alig tűnt föl valakinek;
És ettől eltekintve, maga volt a tökély minden.

Legvégül az jutott Dolina eszébe,
Hogy itt van végre egy emberléptékű hely,
Háromszintes, jól átjárható.
A legormótlanabb és egyben leggyűlöletesebb
Plázákban a legkönnyebb eltévedni,
És mindig azokból kikeveredni a lehető legnehezebb;
Pláne ilyenkor télen, a nyomasztó fényhiány,
A mélylehangoltság napjaiban, amelyek sajnálatosan
Egybeesnek az örömkényszer idejével,
Amikor kötelező tartani a problémamentes látszatot;
Ez a plázácska viszont úgy enged el, hogy már az is öröm.